

Nader onderzoek

Molenstraat 1 Zundert

Onderzoek naar voorkomen van vleermuizen

projectnummer 0452310.100
definitief
19 december 2019

Nader onderzoek

Molenstraat 1 Zundert

Onderzoek naar voorkomen van vleermuizen

projectnummer 0452310.100

definitief revisie 00
19 december 2019

Auteurs

L. de Jong, MSc.

Opdrachtgever

Krisma Vastgoed B.V.
de Ambachten 31
4881 XZ ZUNDERT

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
	definitief	drs. ing. M.L. Braad	ir. M.L.M. Stabel

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Huidige situatie	1
1.3	Voorgestane ontwikkeling	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Wnb - soortbescherming	3
2.2.1	Soorten van de habitatrictlijn	3
2.2.2	Ontheffingsplicht	4
2.2.3	Zorgplicht	4
3	Methode	5
3.1	Vleermuizen	5
3.1.1	Foerageergebied, vliegroutes en (zwermgedrag bij) zomer- en kraamverblijven	5
3.1.2	Paargedrag (balts) en paarverblijven	5
3.2	Overzicht uitgevoerde terreinbezoeken	6
4	Resultaten	7
4.1	Vleermuizen	7
4.1.1	Foerageergebied	7
4.1.2	Zwermgedrag	7
4.1.3	Vliegroutes	8
4.1.4	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	8
4.1.5	Paarterritoria en – verblijfplaatsen	8
4.1.6	Overzicht resultaten	9
5	Effectbeoordeling	10
6	Conclusies en aanbevelingen	11
6.1	Ontheffingsprocedure	11
7	Bronnen	12

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht waargenomen vleermuisactiviteit

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Krisma Vastgoed BV heeft het voornemen om een nieuw bestemmingsplan op te stellen op de Molenstraat 1. Het exacte ontwerp van het voornemen staat nog niet vast, omvang van de oppervlakte van het voornemen is al wel vastgesteld. Het doel van de bestemmingsplanwijziging is de realisatie van meerdere woningen en het uitbreiden van de parkeerplaats.

Uit de voorgaande natuurtoets (Antea Group, 2019) is gebleken dat er voor dit gebied nader onderzoek noodzakelijk is voor vleermuizen. Om deze reden is inzicht nodig in het huidige gebruik van het plangebied door deze beschermde soorten. In de natuurtoets is tevens vastgesteld dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats dienen te vinden om negatieve effecten op algemene broedvogels te voorkomen of maatregelen getroffen dienen te worden om broedgevallen of effecten op broedvogels te voorkomen.

1.2 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Markt, in het centrum van Zundert (gemeente Zundert, Provincie Noord-Brabant). Het plangebied ligt in een woonwijk en is omringd door bebouwing. Het plangebied grenst aan een winkelstraat, het Van Gogh museum en een kerk. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit asfalt en bebouwing. Er is een bomenlaan en een tuin aanwezig in het noordoosten en het oosten van het plangebied.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter, 2018.

1.3 Voorgestane ontwikkeling

Krisma Vastgoed BV heeft het voornemen om een nieuw bestemmingsplan op te stellen. Het doel van de bestemmingsplanwijziging is de realisatie van meerdere woningen en het uitbreiden van de parkeerplaats. Hierbij wordt de bestaande bebouwing, tuin en bomenrij verwijderd en de parkeerplaats aangepast. In Figuur 1.1 is de globale begrenzing van het plangebied weergegeven en in Figuur 1.2 een weergave van mogelijke ontwerpen van het voornemen.

Figuur 1.2. Twee concepten van het voornemen. Het betreft het geel omrande deel (Croonenburo5, 2018).

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

In de voorliggende toetsing wordt ingegaan op de bescherming van vleermuizen, zoals verankerd in de Wet natuurbescherming. Hier zal in Hoofdstuk 5 aan getoetst worden. Daarnaast is in de voorgaande natuurtoets reeds vastgesteld dat gewerkt dient te worden buiten het broedseizoen, of maatregelen getroffen dienen te worden om broedgevallen of effecten op broedvogels te voorkomen.

2.2 Wnb - soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief Bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Vleermuizen zijn beschermd in het kader van de habitatrichtlijn (artikel 3.5). Hieronder worden de verbodsbepalingen uit de Wnb behorende bij deze artikelen uiteengezet.

2.2.1 Soorten van de habitatrichtlijn

Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. Tevens mogen deze diersoorten niet opzettelijk gestoord worden, is het verboden eieren van deze diersoorten te rapen of vernielen en is het verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of vernielen. Daarnaast is het verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Onderstaand staan de verbodsbepalingen uit de Wnb uiteengezet.

Artikel 3.5 Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.2.2 Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen negatieve effecten op bovengenoemde soorten niet kunnen worden voorkomen, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. In dit geval is dit de provincie Noord-Brabant. Om bij voorliggend voornemen inzichtelijk te krijgen of dit aan de orde is, is voorliggend onderzoek uitgevoerd.

2.2.3 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in [artikel 1.11](#) de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

3 Methode

In onderstaande paragrafen is beschreven op welke wijze het nader onderzoek is uitgevoerd. Aan het eind van het hoofdstuk is een tabel (zie Tabel 3.1) opgenomen van de uitgevoerde terreinbezoeken, de activiteiten en de weersomstandigheden.

3.1 Vleermuizen

Het inventariseren van vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomerverblijven, kraamverblijven, paarverblijven, zwermplaatsen, winterverblijven, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. De inventarisaties zijn uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017. De inventarisatie met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Er is standaard met de Petersson detector gewerkt. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijke gehoor. Er is steeds met twee detectors gewerkt, een Petterson D200 en een Petterson D240x. De D200 was daarbij afgesteld tussen de 20 en 25 kHz en de D240x tussen de 40 en 45 kHz. Op die manier moeten alle vleermuissoorten waarvan het voorkomen in Nederland bekend is te ontvangen zijn. Met de Petterson D240x detector kunnen tijdens het veldwerk opname worden gemaakt die achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma Batsound. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor ook op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder de 12 graden zijn belemmerende factoren. Dergelijke weersomstandigheden zijn zo veel mogelijk vermeden.

Bij daglicht is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van vleermuizen.

Onderstaand wordt beschreven op welke wijze het onderzoek is uitgevoerd.

3.1.1 Foerageergebied, vliegroutes en (zwermgedrag bij) zomer- en kraamverblijven

In de periode mei - augustus 2019 is het onderzoeksgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven van vleermuizen. Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied is simultaan met deze vleermuisinventarisaties uitgevoerd.

3.1.2 Paargedrag (balts) en paarverblijven

In september is een inventarisatie uitgevoerd teneinde paarverblijven en paarterritoria vast te stellen dan wel uit te sluiten. De inventarisatietijden zijn afgestemd op de te verwachten soorten.

3.2 Overzicht uitgevoerde terreinbezoeken

In Tabel 3.1 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde terreinbezoeken en de weersomstandigheden. De inventarisaties zijn uitgevoerd door J.J. de Graaf.

Tabel 3.1. Data en weersomstandigheden van de terreinbezoeken.

Datum	Tijd	Onderzochte (hoofd)activiteit	Gemiddelde temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
24-05-2019	21.40-23.40	foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen	14°C	WNW-1	droog	50%
24-06-2019	22.00-24.00	zwermgedrag bij verblijfplaatsen, vliegroutes	24°C	N	droog	80%
14-07-2019	03.20-05.30	zwermgedrag bij verblijfplaatsen, vliegroutes	13°C	N-1	droog	100%
06-08-2019	00.00-02.00	zwermgedrag bij verblijfplaatsen, vliegroutes. Baltsgedrag en paarverblijfplaatsen	14°C	ZW-1	droog	90%
16-08-2019	00.00-02.00	zwermgedrag bij verblijfplaatsen, vliegroutes. Baltsgedrag en paarverblijfplaatsen	12°C	Z-1	droog	90%
05-09-2019	21.00-23.00	Baltsgedrag en paarverblijfplaatsen	11°C	WNW-1	droog	70%

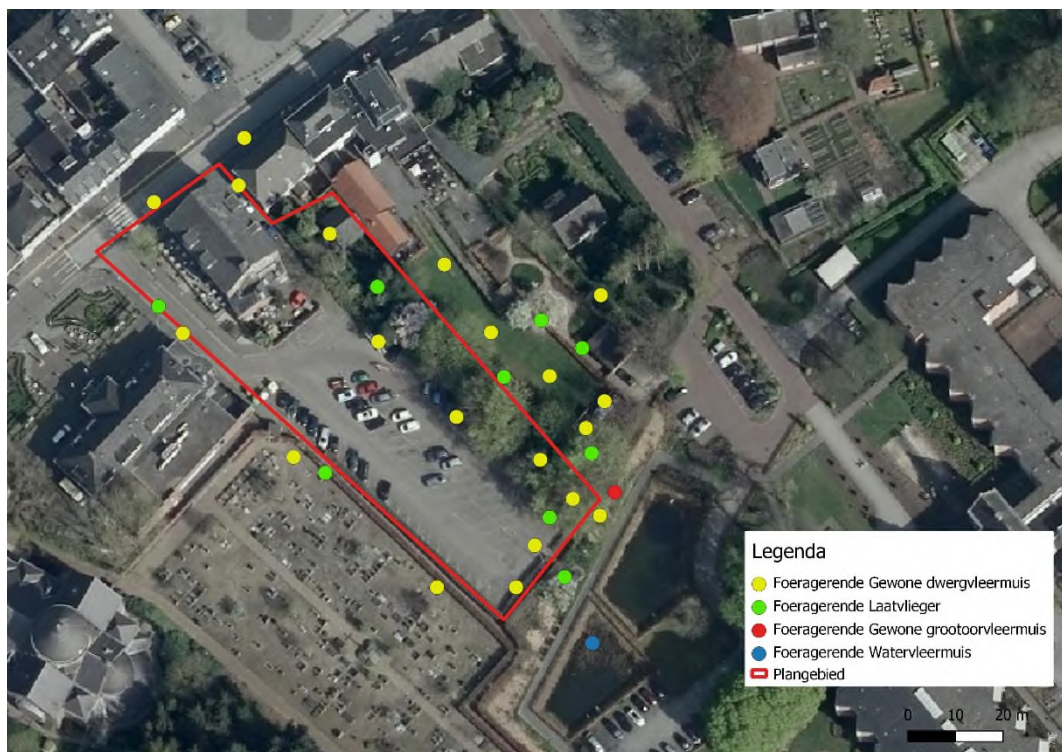
4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

In en nabij het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het plangebied nader toegelicht. In Bijlage 1 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven. Daarnaast is bij daglicht gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van vleermuizen, dergelijke sporen zijn echter niet aangetroffen.

4.1.1 Foerageergebied

Bij elk terreinbezoek zijn foeragerende vleermuizen waargenomen. Het betreft steeds vijf tot 14 gewone dwergvleermuizen, tot vijf individuen van de laatvlieger en slechts enkele individuen van de grootoorvleermuis en de watervleermuis. Zie ook Figuur 4.1. In Tabel 4.1 (einde van dit hoofdstuk) zijn de waargenomen aantallen per soort opgenomen.

Figuur 4.1. Foerageergedrag van vleermuizen in (de directe omgeving van) het plangebied (rood omkaderd) per soort. Bron achtergrond: PDOK via QGIS.

4.1.2 Zwermgedrag

Zwermgedrag is in het plangebied niet waargenomen.

4.1.3 Vliegroutes

In en nabij het plangebied zijn geen vliegroutes aangetroffen.

4.1.4 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In de directe omgeving van het plangebied is een zomerverblijfplaats aangetroffen. Zie ook Figuur 4.2. Het betreft een middelgrote zomerverblijfplaats van minstens 45 gewone dwergvleermuizen. Binnen de grenzen van het plangebied is geen zomer- of kraamverblijfplaats aanwezig.

4.1.5 Paarterritoria en – verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken in augustus zijn twee paarterritoria van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de directe omgeving van het plangebied. In de bebouwing grenzend aan het plangebied is een paarverblijfplaats vastgesteld. Zie ook Figuur 4.2. Binnen de grenzen van het plangebied zijn geen paarverblijfplaatsen aanwezig.

Figuur 4.2. Vastgestelde vleermuisverblijfplaatsen en baltsgedrag in (de directe omgeving van) het plangebied (rood omkaderd) per soort. Baltsgedrag is geclusterd middels gedeeltelijk transparante cirkels. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen vastgesteld. Bron achtergrond: PDOK via QGIS.

4.1.6 Overzicht resultaten

In het plangebied en de directe omgeving zijn bij alle terreinbezoeken foeragerende vleermuizen waargenomen. In de directe omgeving van het plangebied zijn een zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en paarterritorium vastgesteld. Zwermgedrag en essentiële vliegroutes zijn niet vastgesteld. Tabel 4.1 geeft een overzicht van de bevindingen.

Tabel 4.1. Resultaten van de terreinbezoeken Molenstraat 1 Zundert.

Datum	Gewone dwergvleermuis	Laatvlieger	Grootoorvleermuis	Watervleermuis
24-05-2019	11 foeragerend	3 foeragerend	1 foeragerend	-
24-06-2019	10 foeragerend	3 foeragerend	-	2 foeragerend
14-07-2019	14 foeragerend, Zomerverblijfplaats nabij plangebied	5 foeragerend	-	-
06-08-2019	7 foeragerend, 1 baltsend	4 foeragerend	-	-
16-08-2019	9 foeragerend, 2 baltsend	-	-	-
05-09-2019	5 foeragerend, 2 baltsend	-	-	-

5 Effectbeoordeling

Op basis van het uitgevoerde nader onderzoek komen vleermuizen voor in (de directe omgeving van) het plangebied. In dit hoofdstuk worden de effecten voor vleermuizen besproken.

In en nabij het plangebied zijn vier soorten vleermuizen waargenomen; de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis. In het plangebied zijn bij elk terreinbezoek foeragerende vleermuizen waargenomen. Van essentieel foerageergebied is echter geen sprake omdat de omgeving voldoende alternatief biedt en in het plangebied slechts kleine aantallen foeragerende vleermuizen zijn aangetroffen. In de directe omgeving van het plangebied zijn een zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en paarterritorium vastgesteld. Deze worden door het planvoornemen echter niet aangetast. Van zwermgedrag en (essentiële) vliegroutes is geen sprake in (de directe omgeving van) het plangebied.

De werkzaamheden en nieuwe ontwikkelingen kunnen in het actieve seizoen mogelijk foeragerende individuen van vleermuizen in de directe omgeving verstoren. Het is daarom aan te bevelen nachtelijke verlichting tot een minimum te beperken, om verstoring van aanwezige individuen van vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. Indien verstoring wordt voorkomen, worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden en is een ontheffing niet noodzakelijk. Wel is de zorgplicht van toepassing.

6 Conclusies en aanbevelingen

De opdrachtgever is voornemens het plangebied te herinrichten. In 2019 is door Antea Group een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van het plan. In de natuurtoets is vastgesteld dat het plangebied geschikt leefgebied vormt voor algemene broedvogels en vleermuizen. Daarom is in 2019 door Antea Group nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen.

In het nader onderzoek is voor vleermuizen foerageergebied aangetoond, echter betreft het geen essentieel foerageergebied. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen, zwermplaatsen of vliegroutes aangetoond. Wel zijn in de directe omgeving een zomerverblijfplaats, een paarverblijfplaats en paarterritorium vastgesteld.

6.1 Ontheffingsprocedure

In het plangebied is foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Ook komen vleermuizen voor in de directe omgeving van het plangebied. Indien verstoring wordt voorkomen (zie ook hoofdstuk 5), worden echter geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden en is een ontheffing niet noodzakelijk. De Zorgplicht is altijd van toepassing.

7 Bronnen

Antea Group, 2019. Natuurtoets Onderzoek ivm realisatie project De Roskam. Toetsing Wet natuurbescherming en NNB tbv bestemmingsplanwijziging. Revisie 01, 9 oktober 2019.

H.D.G. Ecologisch Veldwerk, 2019. Bevindingen project Molenstraat 1, Zundert. November 2019.

Bij12, 2017. Kennisdocument Gewone dwerg vleermuis versie 1.0. juli 2017.

Bij12, 2017. Kennisdocument Ruige dwerg vleermuis versie 1.0. juli 2017.

Bij12, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis versie 1.0. juli 2017.

Bij12, 2017. Kennisdocument Rosse vleermuis versie 1.0. juli 2017.

Bij12, 2017. Kennisdocument Watervleermuis versie 1.0. juli 2017.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen', 2017.
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2017. Vleermuisprotocol 2017, 13 maart 2017

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht waargenomen vleermuisactiviteit

Figuur A. Vleermuisactiviteit in (de directe omgeving van) het plangebied (rood omkaderd) per soort. Baltsgedrag is geclusterd middels gedeeltelijk transparante cirkels. Binnen het plangebied zijn geen essentiële functies voor vleermuizen vastgesteld. Bron achtergrond: PDOK via QGIS.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920
E. Michel.Braad@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.